

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Tdo/79/2016
Identifikačné číslo spisu: 8114011502
Dátum vydania rozhodnutia: 24.11.2016
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Hatala
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2016:8114011502.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Petra Hatalu a sudcov JUDr. Juraja Klimenta a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci obvineného C. W. pre obzvlášť závažný zločin vraždy podľa § 145 ods. 1, ods. 2 písm. c/ Tr. zák. a iné prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 24. novembra 2016 v Bratislave dovolanie obvineného C. W. podané prostredníctvom obhajcu JUDr. JCLic. Tomáša Majerčáka, PhD. proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 29. októbra 2015, sp. zn. 2To/40/2015, a takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného C. W. sa o d m i e t a.

Odôvodnenie

Okresný súd Prešov rozsudkom z 23. júna 2015, sp. zn. 4T/139/2014 uznal obvineného C. W. za vinného z obzvlášť závažného zločinu vraždy podľa § 145 ods. 1, ods. 2 písm. c/ Tr. zák. s poukazom na ustanovenie § 139 ods. 1 písm. c/ Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

dňa 30. mája 2014 v čase od 7.00 hod. do 21.00 hod. v I. v rodinnom dome na ul. Z. D.. XXX/XX, kde býval a mal trvalý pobyt spolu s manželkou A. W., nar. X. O. XXXX, túto fyzicky napadol v úmysle ju usmrtiť a to tak, že bližšie nezisteným spôsobom pravdepodobne nohami ju kopal a rukami udieral do hlavy, trupu a končatín, následne aj hrdúsil, čím došlo ku zlomenine jazyčky a potom ju chytil pod pazuchy, odťahol do suterénu rodinného domu, kde ju nechal ležať, čím jej spôsobil viaceré krvné podliatiny a kožné odreniny v oblasti tváre, krku, trupu a končatín, zlomeninu jazyčky, pomliaždenie mozgu s vnútrolebečným krvácaním, následkom ktorých dňa 30. mája 2014 v presne nezistenom čase v rozmedzí od 7.00 hod. do 21.00 hod., bezprostredne však do 5-7 minút od zlomenia jazyčky podľahla, pričom bezprostrednou príčinou smrti bolo zlyhanie srdcovo cievnej a dýchacej činnosti pri pomliaždení mozgu s vnútrolebečným krvácaním a zlomenine jazyčky, pričom smrti bolo možné zabrániť poskytnutím včasnej a odbornej lekárskej pomoci.

Okresný súd obvinenému za to uložil podľa § 145 ods. 1 Tr. zák., § 36 písm. j/ Tr. zák., § 38 ods. 3 Tr. zák., § 39 ods. 1 Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere 10 (desiatich) rokov.

Podľa § 48 ods. 4 Tr. zák. obvineného zaradil na výkon trestu odňatia slobody do ústavu so stredným stupňom stráženia.

Podľa § 76 ods. 1 Tr. zák., § 78 ods. 1 Tr. zák. uložil obvinenému ochranný dohľad na 3 (tri) roky.

Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. súd obvinenému uložil povinnosť nahradiť poškodenej spoločnosti Všeobecnej zdravotnej poisťovni a. s. škodu vo výške 35,85 Eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Proti tomuto rozhodnutiu podali obvinený a prokurátor odvolania, ktoré Krajský súd v Prešove uznesením z 29. októbra 2015, sp. zn. 2To/40/2015 podľa § 319 Tr. por. zamietol.

Proti rozhodnutiu krajského súdu podal obvinený prostredníctvom zvoleného obhajcu JUDr. JCLic. Tomáša Majerčáka dovolanie, ktoré oprel o dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., teda s odôvodnením, že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia. Okresný súd Prešov predložil dovolanie Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky 31. októbra 2016.

V dovolaní obvinený zopakoval odvolaciu argumentáciu s tým, že v konaní nebolo preukázané napadnutie poškodenej obvineným. Z jednotlivých výpovedí svedkov vyplýva, že obvinený žil s poškodenou v harmonickom vzťahu, nikdy ju neudrel. Prítomnosť biologického materiálu poškodenej na tele a veciach obvineného a naopak nebola znaleckými posudkami preukázaná. Súdny nižšieho stupňa sa s touto skutočnosťou nevysporiadali, rovnako ako so záverom znaleckého posudku č. 60/2014 znalca z odboru psychológia PhDr. Eugenom Čížekom, ktorý konštatoval, že „jeho reakcia nebola vykonaná s vedomím usmrtiť svoju manželku“. Právna kvalifikácia skutku podľa § 145 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. preto nebola naplnená. Súdny nedostatočne odôvodnili, v čom malo spočívať úmyselné konanie obvineného spôsobiť poškodenej smrť. Pokiaľ ide o modriny na tele poškodenej, svedkovia potvrdili, že poškodenej sa ľahko tvorili modriny už pri slabom udretí. Poškodená mala na hlave prevažne staršie hematómy, preto obvinený nesúhlasil s názorom znalca MUDr. Kalaya, že hematómy sú nové a spôsobené inou osobou. Poškodená často padala, mávala prekolapsové a kolapsové stavy, požívala alkohol a lieky, bola psychicky chorá, preto mohlo u nej dochádzať k samopoškodzovaniu.

Obvinený ďalej namietol pochybenie znalcov a obhliadajúceho lekára, ktorí nestanovili hodinu úmrtia, len približné časové obdobie, ako aj neodobrali vzorky z pečene, sleziny a z krvného výronu spod tvrdej pleny mozgu na zistenie prítomnosti alkoholu a liekov. V znaleckom posudku je nepresný popis príčiny smrti, ktorý nekorešponduje so záverom o zlomenine jazyčky ako príčine smrti. Súdy pritom neodôvodnili, na základe čoho určil za čas smrti 30. máj 2014 od 7.00 h do 21.00 h, keď o 7.30 h sa poškodená rozprávala so svedkami O. a O..

V ďalšej časti dovolania sa obvinený zaoberal nepravdivosťou svojej prvej výpovede v nadväznosti na ostatné dôkazy. Ak mal byť uznávaný za vinného, tak pre prečin usmrtenia z nedbanlivosti podľa § 149 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. alebo pre zločin zabitia podľa § 148 ods. 1, ods. 2 Tr. zák.

Dovolaciemu súdu navrhol, aby zrušil uznesenie Krajského súdu v Prešove a rozsudok Okresného súdu Prešov a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

Dovolanie obvineného bolo 16. mája 2016 zaslané na vyjadrenie Krajskej prokuratúry v Prešove. Po urgenciách okresného súdu prokurátor Krajskej prokuratúry v Prešove oznámil, že v zmysle § 376 Tr. por. nevyužíva možnosť vyjadriť sa k podanému dovolaniu.

Vzhľadom k tomu, že dovolanie nebolo zaslané na vyjadrenie poškodenej spoločnosti Všeobecná zdravotná poisťovňa, dovolací súd pochybenie napravil prípisom z 9. novembra 2016. Poškodená spoločnosť k podaniu oznámila, že dôvody dovolania sa jej uplatnenej pohľadávky netýka, preto sa k dovolaniu nebude vyjadrovať. Súčasne zotrvala na vyjadreniach a podaniach uskutočnených v priebehu trestného konania.

Najvyšší súd ako súd dovolací následne skúmal, či má podané dovolanie všetky obsahové a formálne náležitosti, či je prípustné a či bolo podané oprávnenou osobou a pritom dospel k nasledujúcim záverom:

Podľa § 368 ods. 1 Tr. por. dovolaním možno napadnúť len právoplatné rozhodnutie súdu, ktorým bola vec právoplatne skončená. V posudzovanom prípade je napadnutým rozhodnutím uznesenie Krajského súdu v Prešove ako súdu odvolacieho. Proti takémuto druhu rozhodnutia je dovolanie prípustné. Dovolanie bolo podané obvineným C. W. prostredníctvom obhajcu, teda osobou oprávnenou podľa § 369 ods. 2 písm. b/, § 373 Tr. por., na Okresnom súde Prešov, t. j. na mieste predpokladanom v ustanovení § 370 Tr. por., a v zákonnej 3-ročnej lehote. Dovolanie obvineného však nie je dôvodné.

Dovolací súd úvodom pripomína, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené k náprave akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších - mimoriadnych - procesných a hmotnoprávných chýb. Tie sú ako dovolacie dôvody taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Tr. por., pričom v porovnaní s dôvodmi zakotvenými v Trestnom poriadku pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní sú koncipované podstatne užšie.

Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Predstavuje tak výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Preto sú možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, striktné obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inštancia a dovolanie nebolo chápané len ako „ďalšie“ odvolanie.

Dovolací súd nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy, práve naopak z ustanovenia § 385 ods. 1 Tr. por. *expressis verbis* vyplýva, že je viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené. Viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Tr. por.) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Tr. por. z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Tr. por.

Obvinený v dovolaní uplatnil dôvod dovolania podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., podľa ktorého dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

V rámci posudzovania existencie tohto dovolacieho dôvodu súd skúma, či skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol správne podradený (subsumovaný) pod príslušnú skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad odôvodňuje naplnenie tohto dovolacieho dôvodu. Do úvahy prichádzajú alternatívy, že skutok mal byť právne kvalifikovaný ako iný trestný čin alebo, že skutok nie je trestným činom.

K uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. je potrebné ďalej uviesť, že pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o existencii tohto dovolacieho dôvodu je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili súdy prvého a druhého stupňa, teda dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia, čo je zrejmé z dikcie § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi prvého a druhého stupňa nemôže ani meniť, ani doplniť.

Inak povedané, vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi prvého prípadne druhého stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať len námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové sa pritom považujú tie námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania prípadne proti hodnoteniu dôkazov súdmi oboch stupňov. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových

zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňovať, alebo korigovať len odvolací súd. Dovolací súd nie je možné chápať ako tretiu „odvoláciu“ inštanciu zameranú k preskúmaniu rozhodnutí súdu druhého stupňa.

V trestnom konaní platia zákonom stanovené pravidlá pre zisťovanie skutkového stavu veci a pre hodnotenie dôkazov. Podľa nich je potrebné zisťovať skutkový stav veci v rozsahu, ktorý je nevyhnutný pre rozhodnutie. Trestný poriadok nestanovuje žiadne pravidlá, pokiaľ ide o mieru dôkazov potrebných na preukázanie určitej skutočnosti, ani váhu jednotlivých dôkazov. Platí zásada voľného hodnotenia dôkazov vyjadrená v § 2 ods. 12 Tr. por., podľa ktorej orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán.

Obvinený namietol nepreukázanie úmyselného konania a teda nenaplnenie skutkovej podstaty obzvlášť závažného zločinu vraždy, za ktorý bol odsúdený.

V zmysle ustanovenia § 145 ods. 1 Tr. zák. sa vraždy dopustí ten, kto iného úmyselne usmrtí. Objektom trestného činu je ľudský život, pričom páchatelom môže byť ktokoľvek (všeobecný subjekt). Objektívna stránka trestného činu spočíva v usmrtení človeka, t. j. zbavenia sa života živého človeka, bez ohľadu na použité prostriedky. Usmrtenie možno spáchať konaním ako aj opomenutím konania, na ktoré bol páchatel podľa okolností a svojich pomerov povinný. Z hľadiska subjektívnej stránky sa vyžaduje úmyselné konanie vo vzťahu k usmrteniu človeka, pričom postačí aj nepriamy úmysel. Konanie páchatela je pritom dôsledkom spontánneho rozhodnutia vyvolaného napr. konfliktom medzi obeťou a páchatelom, často pod vplyvom alkoholu alebo iných omamných látok.

Napriek tomu, že obvinený počas výsluchov v prípravnom konaní a na hlavnom pojednávaní vypovedal odlišne, zmena jeho výpovedí nemala vplyv na posúdenie skutku. Zo znaleckého posudku č. 044/2014, 236/2014, vypracovaného znalcami z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie súdne lekárstvo, MUDr. Daliborom Kállayom a MUDr. Martinom Kováčom, ako aj z výsluchov znalcov na hlavnom pojednávaní konanom 2. apríla 2015 a 12. mája 2015 vyplýva, že bezprostrednou príčinou smrti bolo zlyhanie dýchacej a srdcovocievnej činnosti pri pomliaždení mozgu s vnútrolebečným krvácaním a zlomenine jazyčky. Znalci súčasne na otázky obhajcu obvineného vysvetlili rozpory o príčinách smrti poškodenej, súvislosť medzi jednostranným zlomením jazyčky a ostatnými príčinami úmrtia, ako aj dôvody, ktoré ich viedli k uvedeným záverom. Zároveň vyvrátili tvrdenia obhajoby o možnosti zlomenia jazyčky v dôsledku samovoľného pádu poškodenej, a to aj s ohľadom na nájdené krvné podliatiny na krku poškodenej, zodpovedajúce prstom rúk. Aj na základe týchto dôkazov súd prvého stupňa vyhodnotil ako pravdivú prvotnú výpoveď obvineného z 3. júna 2014, kedy obvinený po vznesení obvinenia uviedol, že manželku chytil pravou rukou za krk a stlačil, na čo poškodená spadla chrbtom na posteľ a obvinený si ju viac nevšimol (č. l. 52).

Pokiaľ ide o subjektívnu stránku trestného činu, neobstojí námietka obvineného o absencii úmyslu usmrtiť poškodenú. Obvinený po stlačení krku poškodenej a jej páde na posteľ sa o zdravotný stav poškodenej nestaral. Naopak poškodenú odviekol do suterénu, kde ju niekoľkokrát prekročil po ceste z/do domu. V neprospech obvineného svedčia aj niektoré zranenia na tele poškodenej, ktoré podľa znalcov boli novšieho dáta a nemohli byť spôsobené pádom poškodenej v dôsledku závratov, ako tvrdila obhajoba. Dovolací súd sa preto stotožnil s názorom súdu prvého stupňa o úmyselnom konaní obvineného v podobe nepriameho úmyslu. Vzhľadom k tomu neboli naplnené zákonné znaky skutkovej podstaty prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1 Tr. zák., ktoré je nedbanlivostným trestným činom, resp. zločinu zabitia podľa § 148 ods. 1 Tr. zák., kde úmyselné konanie páchatela smeruje k ublíženiu na zdraví s následným spôsobením smrti z nedbanlivosti.

Obsahom dovolania obvineného je taktiež rozsiahle posudzovanie vykonaných dôkazov a polemizovanie so závermi súdov. Takéto námietky, smerujúce k hodnoteniu dôkazov spôsobom, ktorý by zodpovedal

predstavám obvineného, svojim obsahom nenapĺňajú nielen dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., ale ani žiaden iný dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

Z uvedeného je zrejmé, že v rozsahu námietok obvineného C. W. nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., a preto najvyšší súd jeho dovolanie podľa § 382 písm. c/ Tr. por. uznesením na neverejnom zasadnutí odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.